

Javaslat a

„Győri Városháza”

települési/tájegységi/ágazati
értéktárba történő felvételéhez

Készítette a Széchenyi István Egyetem

Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar Értéktár Műhelye (magánszemély tagjai):

Dr. Bóka Zsolt (címtetes mesteroktató, ügyvéd):..... (aláírás)

Csattos Ramóna (joghallgató):..... (aláírás)

Varga Máté (joghallgató):..... (aláírás)

Varga Vilmos (joghallgató):..... (aláírás)

Győr, 2025.03.04.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: Dr. Bóka Zsolt, Csattos Ramóna, Varga Máté, Varga Vilmos.

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Dr. Bóka Zsolt

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: Győri Városháza

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

- agrár- és élelmiszergazdaság
- egészség és életmód
- épített környezet
- ipari és műszaki megoldások
- kulturális örökség
- sport
- természeti környezet
- turizmus és vendéglátás

a szakterületi besorolás indokolása: A Városháza Győr egyik legismertebb épülete, amely a város történetének meghatározó része. 1896-ban a millennium évében kezdték el építeni, melyet 1900. március 19-én adtak át ünnepélyes keretek között. Építészeti értékeihez hozzájárulnak egyedi neobarokk, illetve eklektikus vonásai, amely jellemző volt a korszak építészetére. A város közigazgatásának központja, ám nem csak a hivatalos ügyintézés helyszíne, hanem kiemelkedő szerep jut a közösségi életnek, illetve más rendezvényeknek is. A turisztikai vonzóereje is páratlan, mivel a Győri Városháza a megyeszékhely egyik szimbólumává vált, mely nagymértékben meghatározza a város arculatát.

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- igen
amely nemzetiség:¹
- nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: 9021 Győr, Városház tér 1.

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

- települési
- tájegységi
- ágazati

amely értéktár neve: Győri Értéktár

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

¹ Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

Az alább felsorolt forrásokra támaszkodva, azokat felhasználva ismert, hogy a *Győri Városháza* az egyik legismertebb épület a kisalföldi megyeszékhelyen, amely Győr nevének hallatán sokakban elsőként jelenik meg.

A korábbi *Győri Városháza* a Rákóczi Ferenc utca 1. szám alatt áll. A 19. század végén Bisinger József helyi üvegesmester hagyatéki támogatása lehetőséget teremtett arra, hogy a város egy bővebb, korszerűbb, új városházát építsen. A városatyák 1893-ban országos tervpályázatot írtak ki, amelyre 16 pályamű érkezett. Bár a zsűri Alpár Ignác tervét ítélte a legjobbnak, végül mégis a második helyezett, Hübner Jenő (1863-1929) elképzelése valósult meg (ő Alpár Ignác tanítványa volt), akinek a tervében kiemelkedő szerepet kapott a (korábban elbontott tűztoronyra emlékeztető) várostorony. Így a tűztorony lebontásával Győr nem felejtette el a híres történelmi épületét, mivel az az új városháza épületében tovább él.

Az új *Győri Városháza* építésének szimbolikus kezdete 1896. május 14-ére, a millenniumi évi ünnepségre esett. Az építési területen az első kapavágást Zechmeister Károly polgármester végezte el, majd a munkálatok – a jelentős és nagyszámú győri mesterek közreműködésével – 1897 tavaszán gyors ütemben folytatódtak. Ezen esztendő májusában döntés született arról, hogy a nagytorony kőburkolatot kapjon, míg a sisakja és a kisebb tornyok vörösrézről készüljenek. Az épület hivatalos átadására, ünnepélyes felavatására 1900. március 19-én került sor.

A *Győri Városháza* előcsarnokában ekkor helyezték el Mátrai Lajos szobrászművész alkotását, egy életnagyságú Bisinger-szobrot, valamint Hauszmann Sándor emléktábláját, amely az építkezés történetét örökíti meg. Az építési munkálatok minőségét sokan méltatták, különösen Hlatky-Schlichter Lajos (1853-1920) kivitelezőt, aki a tervező elképzeléseit kiválóan valósította meg. „Az épületről mind külsejét, mind belső berendezését tekintve mindenki felsőfokon beszélt. Az adott időben a győri Városháza a Dunántúl építészetének legjelentősebb alkotása volt.”

Alpár Ignác és Hübner Jenő eredeti tervei már a városháza déli oldalának jövőbeli beépítését is tartalmazták, de ennek kivitelezése 1929-ben merült fel újra. A gazdasági világválság miatt azonban ez a bővítés végül elmaradt. Az épületet az évtizedek során többször felújították, hogy megfeleljen a változó kor követelményeinek. A legnagyobb rekonstrukció 1981 és 1985 között zajlott.

A *Győri Városháza* francia reneszánsz és neobarokk stílusjegyeket ötvöz. Az U alakú, kétemeletes épület középső részén egy óratorony magasodik, amelyet a főhomlokzaton két kisebb torony egészít ki. Jelenleg Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának székhelyeként szolgál.

Az épületben több mint 200 helyiség található. Az alagsorban gazdasági és ellátó egységek működnek, például étterem, konyha és nyomda. A földszinten irodák, a központi iktató és a főporta kapott helyet. A *Győri Városháza* impozáns aulával (előcsarnokkal) fogadja az érkezőket. Az első emelet a legdíszesebb: itt található a polgármesteri iroda, a díszterem és a tanácskozó terem, ahol a városi döntéshozatal zajlik. A második emeleten további irodák helyezkednek el, bár ez a szint kevésbé díszített, mégis egységes hangulatot áraszt az épület egészével.

A *Győri Városháza* nemcsak önkormányzati/közigazgatási funkciót tölt be, hanem rangos események, ünnepségek és tanácskozások helyszíne is. A legfelső szint az épület tornya, amely meghatározó eleme Győr lát- és városképének.

A Győri Városháza tornyában kezdetben elhelyezett óra Opitz Lajos győri órászmester alkotása, amelyet 1985-ben digitális szerkezetűre cserélt Gulácsi János pécsi órászmester. Innentől datálható a *Fújdogál a szél az Öreg-Duna felől* című népdal felhangzása, majd 2021-től 37 bronzharang harangjátéka csendül fel.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett: A *Győri Városháza* 125 éve kiemelkedő szerepet játszott/játszik Győr kulturális, turisztikai, építészeti és önkormányzati életében. Szorosan összefűződik Győr város politikai, gazdasági, kulturális történelmével és fejlődésével. Mint helyszín, a hivatali munkavégzés és rendezvények otthonául szolgál (pl. városi ünnepek, díszpolgári címek átadása), amelyek egyúttal erősítik is a győri közösségi életet. A felsorolt értékei miatt méltó arra, hogy a Győri Értéktárba felvételt nyerjen. Jelentősége nemcsak a város múltjában, hanem jelenében is meghatározó, így védelme és kiemelt figyelemben részesítése indokolt, különös tekintettel az idei, 2025. évi jubileumi évfordulóra.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

Czvikovszky Tamás: *A város háza. A győri városháza története és bemutatása*. Győr, 2009, Győr Megyei Város Önkormányzata.

<https://gyor.hu/varoshaza/polgarmesteri-hivatal/a-varoshaza-tortenete/> (2025. 03.04.)

<https://gyor.hu/varoshaza/> (2025. 03.04.)

<https://regigyor.hu/belvaros/a-varoshaza> (2025. 03.04.)

<https://gyor.kornyeke.hu/gyori-varoshaza> (2025.03.04.)

<https://nalunk.uj szo.com/kozelet/amit-biztosan-nem-tudott-a-123-eve-atadott-varoshazarol> (2025.03.04.)

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: Győr Megyei Jogú Város Honlapja. A Városháza. <https://gyor.hu/varoshaza/>

III. MELLÉKLETEK

A képek másodközlések, a forrásuk a következő: <https://gyor.hu/varoshaza/polgarmesteri-hivatal/a-varoshaza-tortenete/> (2025. 03.04.)

A javaslat fenti *készítői* az első oldali aláírásunkkal (és mint a javaslat *támogatója* a támogatói nyilatkozat aláírásával) hozzájárulunk az általunk benyújtott javaslatban megadott adatok kezeléséhez, továbbá a benyújtott teljes dokumentáció, a csatolt dokumentumok, a saját készítésű fényképek és a filmek felhasználásához.

Továbbá a javaslat fenti készítői nyilatkozunk, hogy a nem saját készítésű dokumentumok, fényképek tekintetében a jogszabályi védelmi idő lejárt, vagy az adott dokumentum tulajdonosa hozzájárult a térítésmentes szabad felhasználáshoz, amely magában foglalja a nyilvánosságra hozatalt a helyi (nemzeti) értékek adminisztrációja, archiválása és népszerűsítése érdekében. Továbbá vállaljuk, hogy azon jogtulajdonosokat, akiket minden törekvésünk ellenére sem tudunk fellelni vagy azonosítani, miután a szerzői jogukat hitelt érdemlően igazolták, a nevük feltüntetését indítványozzuk az illetékes nemzeti érték (helyi érték) bizottságnál, kiegészítve ezáltal a jelen javaslatunk tartalmát.

Ajánlás a „Győri Városháza”
települési értéktárba történő felvételéhez

A Győri Városháza városunk egyik legismertebb, emblematikus épülete. Az építészeti értékein felül a város történetének meghatározó része. Az épületet Hübner Jenő tervei szerint 1896-ban, a millennium évében kezdték el építeni, és 1900. március 19-én, 125 évvel ezelőtt adták át ünnepélyes keretek között. Építészeti értékei: a formai megoldások, a korszak építészetére jellemző neobarokk és eklektikus vonások, a finom építészeti és belsőépítészeti megoldások. A kivitelezésben sok győri iparos, mesterember vett részt.

Nemcsak a helyi lakosok, hanem a Győrben tanuló diákok, egyetemisták, az itt dolgozók és az ide látogató turisták körében is nagyon népszerű épület. A megjelenésében nem csak a saját építészeti értékei miatt a város jelképe, hanem az a tulajdonsága is kiemelendő, hogy a Győriek nagyon szeretett – a Fehérvári kapu fölé 1792-ben épült és 1895-ben lebontott - Tűztornyanak formája is visszaköszön a megjelenésében.

Nagyon örvendetesnek tartom, hogy a Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Karán intézményesített Értéktár Műhely működik, ahol a joghallgatóknak lehetőségük van, akár magánszemélyként is elmélyedni Győr történeti emlékeiben.

A Győri Városháza települési értéké nyilvánítását építészként, pedagógusként és a településem értékeit megőrizni kívánó helytörténeti kutatóként is támogatom, hogy ez a 125 éves, a településképhez az itt élő emberek gondolataihoz, mindennapjaihoz kötődő épület, épített környezet kategóriában bekerüljön a Győri Értéktárba.

Győr, 2025. március 5.

Józsa Tamás

építészmérnök, mérnök-tanár

igazgató

Győri SZC Hild József Építőipari Technikum